

El llenguatge

Prendre comiat

No n'hi ha prou, és clar, de saber que en català no es diu «despedida» sinó comiat, i que no es diu «despedir» sinó acomiadar: cal, a més, saber com s'ha de construir aquest verb i quin és el significat exacte que té en cada una de les construccions que pot originar.

La informació que dona el Diccionari Fabra sobre l'ús i el valor del verb acomiadar és molt simple i precisa: com a verb transitiu significa «donar comiat» i com a verb pronominal —és a dir, acomiadar-se— vol dir «prendre comiat». I la Gran Enciclopèdia es limita a transcriure aquestes definicions del Fabra. Encara que algun exemple no hi hauria sobrat, són suficients per a usar correctament el verb acomiadar amb el valor que li correspon en cada cas, i no incórrer en l'error que cometen alguns i que consisteix en l'ús d'aquest verb, acomiadar, com un verb transitiu, quan es vol justament expressar l'acció de saludar algú abans de separar-se'n, fet que hem observat més d'un cop en les fórmules de cortesia de l'acabament d'una carta, amb què aquestes fórmules esdevenen més aviat de descortesia, ja que les frases Els acomiadem o Us acomiadem equivalent, de fet, a Els despatxem i Us despatxem.

En realitat, el verb acomiadar no ens sembla pas propi del llenguatge epistolar i no en trobem cap exemple en cap bon model, en què hom recorre tradicionalment al verb saludar. La fórmula «Ens acomiadem de vostès» no és, diríem, sinó un calc literal de la del castellà «Nos despedimos de Vds». Però deixant ara de banda aquest fet, cal, en tots els casos, distingir entre acomiadar algú o donar-li comiat, és a dir, despatxar-lo, invitar-lo a anar-se'n, i acomiadar-se d'algú o prendre'n comiat, que significa «saludar-lo abans d'anar-se'n». La diferència és prou marcada i important perquè hom s'hi miri i digui una cosa volent-ne dir una altra.

Insistim sobre les locucions verbals formades amb el substantiu comiat: donar comiat i prendre comiat, perquè algú, de tant en tant, se n'inventa alguna altra, com «fer comiat», que no vol dir res. En canvi, sí que tenim disponibles, i cal no oblidar-les, l'expressió de comiat adéu que, substantivada, pot usar-se com a sinònim de comiat, i la locució dir adéu, equivalent a acomiadar-se o prendre comiat.

Albert Jané